

ท่านสมาชิกที่ติดตามข่าวคราวในแวดวงสหกรณ์มาอย่างต่อเนื่อง คงทราบกันดีว่าเรามักจะเห็นข่าวเกี่ยวกับการทุจริตในสหกรณ์ต่าง ๆ อยู่เป็นระยะ และทุกครั้งที่เกิดเหตุการณ์ก็จะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นต่อระบบสหกรณ์ในภาพรวมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลภายนอกที่รับรู้ข้อเท็จจริงก็มักจะเหมารวมและมองภาพของสหกรณ์ทั้งหมดไปในด้านลบ ทั้งที่ในความเป็นจริงมีสหกรณ์เพียงน้อยนิดที่เกิดปัญหา จากจำนวนสหกรณ์ทั่วประเทศเกือบหมื่นสหกรณ์ มีสหกรณ์ที่มีปัญหาการทุจริตไม่ถึง 1 % แต่อย่างไรก็ตาม แม้จำนวนสหกรณ์ที่มีการทุจริตจะมีจำนวนน้อย แต่ก็ส่งผลกระทบต่อการทำงานของสหกรณ์เกือบทั้งหมด ดังจะเห็นได้จากข่าวเรื่องการทุจริตของสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งหนึ่ง มีผลทำให้ธนาคารต้องจัดชั้นสหกรณ์เป็นลูกค้าที่มีความเสี่ยงพร้อมกับปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้น

การป้องกันและแก้ปัญหาการทุจริตในสหกรณ์ คงต้องใช้หลาย ๆ วิธีการควบคู่กัน การมีระบบบริหารจัดการความเสี่ยงหรือระบบควบคุมภายในที่ดี แต่ขาดการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้บริหารและบุคลากรของสหกรณ์ หรือการบริหารงานไม่ได้ยึดถือหลักธรรมาภิบาล รวมถึงการที่สมาชิกไม่ได้มีส่วนร่วมควบคุมตรวจสอบอย่างเข้มแข็งตามบทบาทของตนเอง ก็คงไม่สามารถป้องกันการทุจริตได้ร้อยเปอร์เซ็นต์

ผู้เขียนขอนำบทความจากหนังสือ โคออปนิวิส์ ปีที่ 14 ฉบับที่ 291 ประจำวันที่ 16 - 31 ธ.ค.57 เรื่อง “การทุจริตในสหกรณ์ ปัจจัยบ่อนทำลายความศรัทธาขบวนการสหกรณ์” ซึ่งเขียนโดย วสิษฐวุฒิ พุทธพงษ์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ มาให้ท่านสมาชิกได้อ่านและทำความเข้าใจ เพื่อที่ท่านทั้งหลายจะได้ร่วมมือกับคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ในการควบคุมตรวจสอบการบริหารงานของ สอ.นย. ไม่ให้เกิดปัญหาเหมือนสหกรณ์อื่นบางสหกรณ์ที่เมื่อเกิดปัญหาการทุจริตก็ส่งผลกระทบต่อสมาชิกที่ต้องเสียประโยชน์ที่ควรจะได้รับกลับคืนไปอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย

“การทุจริตในสหกรณ์”

ปัจจัยบ่อนทำลายความศรัทธาขบวนการสหกรณ์

การทุจริต หมายถึง การที่ผู้ปฏิบัติงานหนึ่งคนหรือมากกว่าหนึ่งคน ซึ่งอาจจะเป็นพนักงาน ผู้บริหาร หรือบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันกระทำการเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองหรือแก่พรรคพวกโดยมิชอบ หรือโดยผิดกฎหมาย ผลประโยชน์ในที่นี้ไม่ได้หมายถึงเฉพาะในรูปของตัวเงินเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับเรื่องอื่น ๆ ซึ่งอาจไม่เกี่ยวข้องกับตัวเงินโดยตรง การทุจริตไม่ใช่ข้อผิดพลาดแต่อย่างใด ส่วนสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้การทุจริตแตกต่างจากข้อผิดพลาดคือ เจตนาในการกระทำการดังกล่าว

ปัญหาการทุจริตในองค์กรต่าง ๆ เป็นข่าวคราวที่เกิดขึ้นอยู่เนือง ๆ ถ้าเป็นการทุจริตในองค์กรเอกชน เจ้าของกิจการก็ฟ้องร้องผู้ทุจริตได้ตามขั้นตอนทางกฎหมาย แต่ถ้าการทุจริตเกิดขึ้นในสหกรณ์ ความเสียหายที่เกิดขึ้นจะมีทั้งที่เป็นตัวเงินและที่ไม่สามารถคิออกมาเป็นตัวเงินได้ เนื่องจากสหกรณ์เกิดจากความเชื่อ ความศรัทธาของสมาชิกที่มีต่อระบบสหกรณ์ หากวันใดที่สมาชิกขาดความเชื่อศรัทธา สหกรณ์ก็ไม่สามารถดำรงอยู่ได้ ความเสียหายที่เกิดขึ้นจึงมากกว่าที่จะตีค่าเป็นเงินได้

การป้องกันมิให้เกิดทุจริตในสหกรณ์คงเป็นเรื่องที่ไม่สามารถทำได้ 100 % แต่หากทุกคนที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว และให้ความร่วมมือ ผู้เขียนมั่นใจว่าปัญหาการทุจริตในสหกรณ์จะลดลงได้

การเกิดทุจริตในสหกรณ์อาจมีสาเหตุดังนี้

1. **โอกาส (Opportunity)** คนที่ทำผิดส่วนใหญ่ในเบื้องต้นอาจไม่ได้มีเจตนาที่จะกระทำความผิดเลย แต่หากองค์กรหรือระบบเปิดโอกาสให้มีการกระทำผิดได้อย่างง่ายดาย ความโลภจึงอาจทำให้คนดี ๆ กระทำความผิดได้ เหตุการณ์ที่เปิดโอกาสให้กระทำการทุจริต เช่น
(1) ระบบการควบคุมที่ไม่มีประสิทธิภาพ หรือมีระบบการควบคุมที่ไม่เพียงพอ

- (2) การไม่มีการกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดจากผู้เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ทั้งหลาย เช่น สมาชิก เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี ผู้ตรวจสอบกิจการ
- (3) สหกรณ์มีพื้นที่ดำเนินงานอย่างกว้างขวาง เช่น แคนดำเนินงานทั้งจังหวัด หรือมีสาขากระจายในพื้นที่ต่าง ๆ จนทำให้การกำกับดูแล ควบคุมการปฏิบัติงานไม่ทั่วถึง
- (4) การที่สหกรณ์มีพนักงาน หรือคณะกรรมการที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นหรือการกระทำของบุคคลในองค์กร หรือการใช้อำนาจในการฝ่าฝืนกฎข้อบังคับหรือการควบคุมต่าง ๆ

2. **สิ่งจูงใจหรือความกดดัน (Incentive and Pressure)** สิ่งจูงใจที่อาจทำให้คนสุจริตกลายเป็นคนกระทำผิดโดยเจตนา (ทุจริต) ได้ เช่น

- (1) การที่องค์กรให้เงินเดือนหรือผลประโยชน์แก่พนักงานต่ำเกินไป
- (2) การกำหนดขึ้นเงินเดือนหรือการขึ้นเงินเดือนโดยขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานของสหกรณ์เป็นสำคัญ
- (3) ความกดดันจากหัวหน้างาน
- (4) การที่สหกรณ์หรือคณะกรรมการไม่เห็นคุณค่าความสำคัญของพนักงานในทุกระดับ
- (5) การที่พนักงานมีหนี้ส่วนตัวหรือมีความกดดันทางครอบครัว

3. **ทัศนคติ ความมีเหตุผล (Rationalization)** บ่อยครั้งที่ผู้สุจริตสามารถกระทำการทุจริตได้ เมื่อมีโอกาส หรือเมื่ออยู่ในสถานการณ์ ยิ่งแรงกระตุ้นหรือความกดดันมากขึ้นเท่าไร ก็ยิ่งทำให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดสามารถกระทำการทุจริตได้มากเท่านั้น การที่จะระบุบุคคลหนึ่งบุคคลใดสามารถกระทำการทุจริตหรือการระบุว่าคณะกรรมการคนใดหรือพนักงานคนใดจะกระทำการทุจริตหรือไม่นั้น โดยดูจากภายนอกอย่างเดียวเป็นเรื่องยาก โดยธรรมดาแล้วผู้ที่มีส่วนร่วมในการทุจริต ย่อมต้องทำการปกปิดการทุจริตนั้นอย่างเต็มที่ รวมทั้งพยายามเก็บซ่อนเอกสารหลักฐานต่าง ๆ จากผู้ตรวจสอบบัญชีทั้งภายในและภายนอก รวมถึงบุคคลอื่นทั้งภายในและภายนอกองค์กรอยู่แล้ว การปกปิดการทุจริตอาจกระทำได้ด้วย

- (1) ปกปิดซ่อนเร้นหลักฐานต่าง ๆ
- (2) การไม่ตอบสนองต่อการขอข้อมูลเพิ่มเติมของฝ่ายอื่น ๆ
- (3) การปลอมแปลงเอกสาร
- (4) การร่วมมือกันระหว่างคณะกรรมการ พนักงานและบุคคลภายนอกในการให้ข้อมูลที่เป็นเท็จ
- (5) คณะกรรมการไม่ปฏิบัติตามระบบการควบคุมที่มีอยู่และละเลยการกำกับดูแลให้ผู้อื่นกระทำตาม

ควรมีการป้องกัน หรือบรรเทาผลกระทบจากการทุจริตอย่างไร

- ระบบการกำกับดูแลองค์กร (Corporate Government) ที่ดีมีประสิทธิภาพ การกำกับดูแลที่ดีต้องมีการสร้างสมดุลของอำนาจอย่างเหมาะสมระหว่างคณะกรรมการและฝ่ายจัดการและให้ความสำคัญในเรื่องความซื่อสัตย์ (Integrity) ความมีอิสระ (Independent) ความโปร่งใส (Transparency) และความรับผิดชอบ (Accountability) การกำกับดูแลกิจการที่ดีมีประสิทธิภาพ นอกจากจะทำให้กิจการมีระบบการบริหารและการจัดการที่มีคุณภาพแล้ว ยังสามารถป้องกันการทุจริตประพฤตินิยมชอบได้บ้าง โดยเฉพาะการทุจริตที่เกิดจากผู้ปฏิบัติงานระดับสูงและคณะกรรมการ

- ความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการ คณะกรรมการดำเนินการมีความรับผิดชอบในการป้องกันและตรวจพบการทุจริตและข้อผิดพลาดโดยการนำระบบบัญชี ระบบการควบคุมภายในที่เพียงพอมาใช้อย่างต่อเนื่อง ระบบดังกล่าวจะลดโอกาสการทุจริตและข้อผิดพลาดแต่ไม่สามารถจัดการทุจริตและข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้ทั้งหมด

ในองค์กรประกอบการควบคุมภายในที่ดีจึงเน้นองค์ประกอบในเรื่องสภาพแวดล้อม การควบคุมส่วนที่สำคัญที่สุดคือ ผู้บริหารทุกระดับ ตั้งแต่ระดับล่าง ระดับกลาง ระดับสูง ต้องทำเป็นตัวอย่างในเรื่องความซื่อสัตย์ มีจริยธรรมและจรรยาบรรณ

- การบริหารความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่จะทำให้องค์กร ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร หรือบุคคลอื่น ๆ

ขององค์กร สามารถระบุถึงเหตุการณ์ความไม่แน่นอนต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อองค์กร เพื่อ
หามาตรการตอบสนองและจัดการต่อความเสี่ยงเหล่านั้นให้อยู่ในกรอบระดับที่ยอมรับได้ว่าจะไม่มีผลกระทบ
รุนแรงต่อการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ภายใต้กระบวนการบริหารความเสี่ยงที่มีกระบวนการที่
สำคัญในการระบุถึงปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ รวมทั้งการประเมินผลกระทบจากความเสี่ยงนั้น ๆ การพิจารณาถึง
กิจกรรมควบคุม รวมถึงกระบวนการติดตามผลการควบคุมภายในและวิธีการตอบสนองความเสี่ยงซึ่งรวมถึง
การติดตามประเมินผลความสามารถในการป้องกันและค้นหารายการทุจริต ข้อผิดพลาดและการปฏิบัติหรือไม่
ปฏิบัติตามกฎระเบียบ

- ระบบการควบคุมภายใน เป็นระบบที่ผู้บริหารสร้างและจัดให้มีขึ้นเพื่อประสิทธิภาพในการ
ปฏิบัติงานและลดความเสี่ยงจากลักษณะธุรกิจ ระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสม ย่อมประกอบด้วย
การควบคุมทั้งในด้านการป้องกัน (Preventive control) และการตรวจสอบ (Detective control) ซึ่งเป็น
เครื่องมือในการลดโอกาสและแรงจูงใจในการกระทำมิชอบและการทุจริตให้น้อยลง การสร้างระบบการควบคุม
ภายในที่ดีควรมีหลักเกณฑ์การแบ่งแยกหน้าที่ การแบ่งแยกหน้าที่การทำงานระหว่างพนักงานเป็นหลักเบื้องต้น
ที่สำคัญอย่างหนึ่งของระบบการควบคุมภายในที่ดี เช่น คนสั่งจ่ายกับคนอนุมัติสั่งจ่ายและคนจ่ายเช็คได้มีการ
แยกออกจากกัน นอกจากนี้การมีระบบการควบคุมภายในที่ดีย่อมมีกระบวนการติดตามประเมินผล หาก
กระบวนการดังกล่าวมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารย่อมจะได้รับรายงานและรับทราบถึงสาเหตุข้อบกพร่องหรือ
สถานการณ์ที่ไม่ชอบมาพากลได้ทันทั่วถึง รวมทั้งสามารถปรับปรุงระบบในเชิงป้องกันได้อย่างเหมาะสม ในการ
ประเมินผลการควบคุมภายในดังกล่าว ฝ่ายตรวจสอบภายในมักเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของกระบวนการ

- การคัดเลือกบุคลากร การคัดเลือกบุคลากรต้องมีการตรวจสอบประวัติ รวมถึงการตรวจสอบ
ประวัติการก่ออาชญากรรมหรือการกระทำผิดทางด้านจรรยาบรรณ สำหรับตำแหน่งที่สำคัญ ๆ

- การตรวจสอบระหว่างกัน สหกรณ์ควรวางกระบวนการทำงานที่สามารถทำให้เกิดการตรวจสอบ
ระหว่างพนักงานในสหกรณ์กับบุคคลภายนอกสหกรณ์ หรือระหว่างพนักงานด้วยกันเองได้ จะช่วยป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตได้ และลดความเสี่ยงในการเกิดการทุจริต เพราะหากจะกระทำการทุจริตต้องได้รับความร่วมมือ
จากบุคคลหลายคน หรือหลายกลุ่ม

- มีข้อบังคับทางจรรยาบรรณและความประพฤติเป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึงนโยบายและแนวทาง
ปฏิบัติงานที่ชัดเจน การที่สหกรณ์มีกฎข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติทางด้านจรรยาบรรณ ทำให้ทราบว่าสิ่งใด
ควรปฏิบัติหรือสิ่งใดไม่ควรปฏิบัติ

- แนวทางปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สหกรณ์ควรกำหนดข้อบังคับทางวินัยรวมถึงกระบวนการ
สื่อสารในเรื่องการทำความผิดโดยเจตนาของผู้บริหารและพนักงานในองค์กรอย่างชัดเจน พนักงานทุกคน
ควรรับทราบถึงบทลงโทษทางวินัยที่เกิดขึ้นหากมีการกระทำทุจริต รวมทั้งทัศนคติอย่างแรงกล้าของผู้บริหารใน
การต่อต้านการทุจริต จะช่วยให้คนในองค์กรลดการกระทำผิดลงได้อย่างมาก

- การกำหนดให้การทุจริตในสหกรณ์เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายการฟอกเงิน เนื่องจากความ
เสียหายที่เกิดขึ้นกับสหกรณ์ในกรณีการทุจริตจะส่งผลเสียหายต่อสมาชิกซึ่งเป็นเจ้าของสหกรณ์
สหกรณ์บางแห่งมีสมาชิกจำนวนมาก การทุจริตในสหกรณ์จึงเสมือนเป็นการฉ้อโกงประชาชนด้วย
ที่ผ่านมาผู้ที่ทุจริตในสหกรณ์มักถูกดำเนินคดีแพ่ง เมื่อสิ้นสุดคดีสหกรณ์จะดำเนินการบังคับคดีกรณี
ที่ผู้กระทำผิดไม่ชดใช้ค่าเสียหาย และจะพบอยู่เสมอว่ามูลค่าทรัพย์สินที่ได้จากการบังคับคดีมีเพียง
น้อยนิดเมื่อเทียบกับความเสียหายที่เกิดขึ้น อาจจะเป็นเพราะผู้กระทำความผิดยกย้ายถ่ายเททรัพย์สินไป
ก่อนที่คดีจะถึงที่สุด หากมีการกำหนดให้การทุจริตในสหกรณ์เป็นฐานความผิดตามกฎหมายฟอก
เงิน จะทำให้คนที่คิดจะทุจริตเกิดการยับยั้งชั่งใจ และการทุจริตจะลดน้อยลงได้

ข่าวประชาสัมพันธ์

ผลการดำเนินงานของ สอ.นย. ประจำเดือน ธ.ค.57		
จำนวนสมาชิก	11,846	ราย
	สมาชิกสามัญ 9,205	ราย
	สมาชิกสมทบ 2,641	ราย
ทุนดำเนินงาน	4,567,684,259.16	บาท
เงินรับฝาก	2,635,990,055.92	บาท
เงินกู้ยืมภายนอก	346,320,000.00	บาท
ทุนเรือนหุ้น	1,246,657,980.00	บาท
ทุนสำรอง	227,009,541.68	บาท
ทุนสะสมอื่น ๆ	43,993,914.33	บาท
กำไรสุทธิประจำเดือน เม.ย.57	15,398,183.16	บาท
กำไรสุทธิสะสม (ต.ค.56 - เม.ย.57)	47,432,510.87	บาท

ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติม [Http://www.marinecoop.com](http://www.marinecoop.com)

Facebook/marinecoop1 (คำค้นหา : สหกรณ์ออมทรัพย์นาวิกโยธิน จำกัด)

อีเมล : marinecoop@gmail.com

หมายเลขโทรศัพท์ : 0 – 3830 – 8309 ภายใน โทร. 61047- 8 มือถือ 08 – 5970 – 1274, 08 – 4143 – 0974 โทรสาร 0 – 3830 – 8309